

Mønsterbrug vil hæve selvforsyningsgraden

Match: Produktionen kører på skinner på Nørgård. Men dommerne i Budgetmatchen ønsker større ejerskab til budgettet. Og Torsten Nørgård selv ønsker højere selvforsyningsgrad.

Budgetmatchen

Budgetmatchen er en konkurrence, der sætter fokus på budgettet som styringsværktøj for landmanden. Konkurrencen afvikles i 2014 og er arrangeret af VFL, Kvæg, VFL, Økonomi og Virksomhedsledelse og Ta' Stilling – Ta' Handling.

Af Lone Sylvest Søgaard

Efter det første møde med dommerne i Budgetmatchen synes driftsøkonom Trine Jensen allerede, hun har fået meget ud af at deltage i konkurrencen. Hun har været konsulent på Nørgård gennem ni år og kan bruge dommerens råd både på Nørgård og hos sine øvrige kunder i LandboNord.

»Jeg har fået mere fokus på, hvor vigtigt det er at engagere landmanden i budgetprocessen. Nogle landmænd

kan deres budget udenad, og andre tør ikke åbne det, Torsten er nok lige midt imellem. Generelt synes jeg, at alle LandboNords landmænd godt kunne rykkes et trin op ad stigen, når det gælder engagement i budgettet, uanset deres udgangspunkt. Det vil vi tage fat i allerede ved budgettopfølgningen,« fortæller hun.

Kvægkonsulent Knud R. Jensen supplerer:

»Dommeren fra Nordea sagde jo direkte, at det betyder meget for banken, at de kan se landmanden i budget-

tet og, at kommentarerne er konkrete og mere direkte, end vi har haft for vane.«

Grusgrav som nabo

Nørgård med 125 Holstein ved Sæby har en grusgrav som nærmeste nabo, og det giver både fordele og ulemper. Torsten Nørgård har haft sand i sengebåsene siden 2002. Sandet står ham i 10.000 kr. i alt årligt, og han henter det selv hver tredje uge. Ekstra vedligehold af gylleanlægget holder han på cirka 15.000 kr. årligt, fordi han laver det me-

Torsten Nørgård (i midten) får styr på årets investeringer, når budgettet bliver lagt, og økonomikonsulent Trine Jensen medgiver, at der ikke kommer de store overraskelser i løbet af året. Til højre ses kvægbrugskonsulent Knud R. Jensen. Foto: Jens Tønnesen.

Dermed tager han fat i det mål, som team Nørgård prioriterer højest i 2014, nemlig at hæve både udbytterne i marken og selvforsyningsgraden. Det er nyt, at Nørgård prioriterer ét mål over andre i budgettet. Og det synes både teamet selv og dommerne i Budgetmatchen godt om.

Fordøjeligheden i græsensilagen skal gerne hæves fra sidste års 1,19-1,32 kg/tørstof pr. FE til 1,12-1,15 kg/tørstof pr. hektar, mens målet for majsens er at gå fra 1,18-1,23 kg/tørstof pr. FE til 1,10.

For at nå målet har de blandt andet skiftet græsblendingen til en blanding 35 for at opnå en bedre fordøjelighed, og så er Nørgård kommet med i en nordjysk udgave af Grovfoderskolen.

»Vi skal nok især have fokus på at tage første slæt noget tidligere,« erkender Knud R. Jensen.

I dag æder køerne cirka 55-60 procent grovfoder, og det skal ifølge konsulent og landmand bare hæves så meget som muligt.

Udvider i 2014

I december købte Torsten en naboejendom, hvor kvier og tyrekalve, som han selv feder op, skal opstaldes. Miljøansøgningen om at udvide stalden på Nørgård til 180 køer er netop afsendt.

»Nu er vi jo i Frederikshavn Kommune, så vi regner bestemt med, at der bliver bygget i 2014,« smiler Knud R. Jensen.

Udvidelsen sker ved eget opdræt, finansieringen er gået igennem med Nordjysk Bank, som Torsten har haft de seneste seks til syv år, og flere køer skulle gerne hæve dækningsbidraget, der i 2013 lød på 1,7 mio. kr.

ste selv. Småpenge i forhold til den bedre sundhed, siger Torsten, og der breder sig stadig et smil på hans ansigt, når han husker tilbage på dengang, køerne kom fra bindestalden til de nye sengebåse med sand.

»Det var dejligt at se, hvordan der kom små hvide hår frem på haserne, hvor der før havde været hårafslid. Jo, vi kunne i den grad mærke en forskel,« lyder det tilpas fra den 50-årige nordjyske mælkeproducent.

Sandjord kræver plads

En grusgrav som nærmeste nabo betyder til gengæld også en jordtype, som er kartoffelavl værdig. Nok er 270 hektar meget til 125 køer. Men ikke så meget, som man skulle tro, slår Knud R. Jensen fast.

»Udbytterne bliver altså aldrig det samme som på fedlerjord. Men derfor vil vi nu godt have udbyttet højere op, altså i form af højere kvalitet,« fortæller Knud, der har været konsulent hos Torsten i 21 år.

Bedriften

125 Holstein køer
En fodermester, en deltidsansat og to skoledrenge
190 ha plus 80 ha forpagtet
Stald fra 2002
Restbeløb pr. ko/dag: 70,44 kr.
Restbeløb pr. kg EKM: 2,28 kr.
Energitudnyttelse: 96 pct.
Ydelse: 10.600 kg EKM

Team Landbonord 2

Mælkeproducent
Torsten Nørgård
Kvægbrugskonsulent
Knud R. Jensen
Driftsøkonom Trine Jensen
Planteavlskonsulent
Henrik Krogh

Vis lederskab i budgettet

Af konsulent Vibeke Hjørlev Rasmussen, VFL, Økonomi & Virksomhedsledelse

Det er afgørende for dit forhold til pengeinstituttet, at budgettet indeholder de informationer, som pengeinstituttet lægger størst vægt på. I hvert fald hvis du ønsker at anvende budgettet som et middel til dels at forbedre dialogen mellem dig og pengeinstituttet og dels at opnå bedre kredit- og lånevilkår.

Det er individuelt hvilke informationer, der er relevante at medtage i budgettet i forhold til pengeinstituttet. Dette er også stærkt afhængigt af virksomhedsejerens situation.

Budgetmatchens deltagere har fremvist nogle særdeles gode eksempler på budgetter, hvor de har fokuseret meget på at forstå mulighederne i budgettet som et dialogværktøj med pengeinstituttet. De enkelte teams har især

arbejdet med ledelsesbetretningen, analyse af bedriftens problemstillinger samt målsætninger og handlingsplaner. De bedste teams har desuden arbejdet i dybden med risikovurderinger, følsomheder og kritisk stillingtagen.

I stedet for at gennemgå de enkelte budgetkonti bør du bruge budgettet til at diskutere de reelle kritiske faktorer, mål, de påtænkte indsatser og sidst men ikke mindst grundene til, at engagementet med pengeinstituttet vil udvikle sig, som budgettet viser. Med disse oplysninger i budgettet har du som virksomhedsejer et langt bedre udgangspunkt for at bruge budgettet som et dialogværktøj i forhold til pengeinstituttet.

Du får altså mulighed for at demonstrere lederskab i forhold til din virksomheds problemstillinger, og det er præcis, hvad pengeinstitutterne ønsker at se.